

MUŽ PODLE BOŽÍHO SRDCE

I. ČTENÍ Z BIBLE

2. Samuelova 1,1–4.11–16; 2,1–6; 5,1–5

II. ČTENÍ Z BIBLE

1. Paralipomenon 17,1–4.11–14

Když David už sídlil ve svém domě, řekl proroku Nátanovi: „Hle, já sídlím v domě cedrovém a schrána Hospodinovy smlouvy je pod stanovými houněmi.“² Nátan Davidovi odvětil: „Udělej vše, co máš na srdci, neboť Bůh je s tebou.“³ Ale té noci se stalo Boží slovo k Nátanovi: ⁴ „Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Toto praví Hospodin: Ty mi nebudeš budovat dům, v němž bych sídlil. (...)

¹¹ Až se naplní tvé dny a ty odejdeš ke svým otcům, dám po tobě povstat tvému potomku z tvých synů a upevním jeho království. ¹² Ten mi vybuduje dům a já upevním jeho trůn navěky. ¹³ Já mu budu Otcem a on mi bude synem. Svoje milosrdenství mu neodejmu, jako jsem odňal tomu, který byl před tebou. ¹⁴ Ustanovím jej ve svém domě a ve svém království navěky. Jeho trůn bude navěky upevněn.“

KÁZÁNÍ

MUŽ PODLE BOŽÍHO SRDCE

1. Muž podle Božího srdce – vyvolený z milosti

Po smrti krále Saula a jeho tří synů se králem nad Izraelem stal David, muž, kterého Hospodin vybral podle svého srdce (1S 13,14).

Nebylo to ale hned a nebylo to pokojné předání moci. Představitelé kmene Juda sice vyhlásili v Chebrónu za svého krále Davida, za krále nad ostatními kmeny byl ale v Machanajimu přijat Saulův čtvrtý syn Íš-bošet. Velkou zásluhu na tom měl Saulův vojevůdce (a jeho bratranec) Abnér, který sice věděl o Hospodinově rozhodnutí dát království Davidovi, ale zůstal věrný Saulově rodině.

Po nějaké době ovšem, po roztržce s Íš-bošetem, přešel k Davidovi. Ten ho přijal velmi přátelsky. To ovšem nelibě nesl Davidův vojevůdce Jóab, který Abnéra úkladně zavraždil (aby se zbavil soka a pomstil smrt svého bratra, kterého Abnér zabil v bitvě).

Zrazený a oslabený, odvahy pozbyvší Íš-bošet byl brzy na to zavražděn dvěma ze svých lidí, kteří se tím chtěli zavděčit Davidovi. Teoreticky tu ještě byl Saulův vnuk Mefibóšet, Jónatanův syn, ale tomu bylo dvanáct, byl chromý, bez podpory.

Teprve teď je David přijat a prohlášen za krále nad celým Izraelem. Bylo mu možná sedmnáct, když ho v Betlémě pomazal za krále prorok Samuel. Ve třiceti byl v Chebrónu pomazán za krále kmene Juda. A konečně v sedmatřiceti, opět v Chebrónu, přijímá pomazání za krále nad celým Izraelem.

Dvacet let od prvního pomazání a Božího zaslíbení. Jeho cesta k trůnu nebyla krátká ani přímočará. Byly to nesnadné a nepokojné roky. Prožil mnoho nesnází, tísně i pronásledování, pochybností i slabosti, nejednou byl v ohrožení života a blízko smrti.

Bůh ale celý ten čas a to všechno použil k tomu, aby Davida formoval v dobrého krále, vůdce a pastýře svého vyvoleného lidu.

Hospodin si Davida vyvolil ze své milosti a svým rozhodnutím. Podle svého srdce. Příběh o Davidově vyvolení trochu svádí k myšlence a pocitu, že Bůh si Davida vyvolil podle jeho (tj. podle Davidova) srdce. Že David byl dost dobrý, dost statečný, dost zbožný – a proto si ho Bůh vyvolil. Že se stal mužem podle Božího srdce kvůli svým kvalitám. Tak to ale není. Pořadí je opačné.

„Hospodin si vyhledal muže podle svého srdce,“ říká prorok Samuel Saulovi, když mu zvěstuje Boží soud. Muže podle Božího srdce z Davida nedělá jeho vlastní velkolepost a dobré vlastnosti, nebo zásluhy, ale Boží milostivé rozhodnutí, svobodné a svrchované vyvolení. Na začátku je Boží milost – a to je dar, ne odměna. Základ je v Bohu, ne v Davidovi.

David toto Boží vyvolení, tuto milost přijal a žil z ní a podle ní. A jeho život nesl ovoce, které Boží milost plodí v životě člověka. Díky přijaté Boží milosti se měnil v muže podle Božího srdce ve svém způsobu života.

Apóstol Pavel popsal toto Boží vyvolení slovy: „Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratří milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu, abyste měli účast na slávě našeho Pána Ježíše Krista“ (2Te 2,13–14).

„Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším“ (Ef 1,3–6).

Bůh nás v Kristu všechny vyhledal podle svého srdce. Přišel za námi se svou milostí, se svým vyvolením ke slávě Božích dětí, ke slávě svého království. Základ naší víry a křesťanského života je v Bohu, v jeho milosti, ne v nás, našich kvalitách a zásluhách.

2. Muž podle Božího srdce – nese ovoce milosti

Důsledkem Boží milosti, kterou David přijal, jejím ovocem, byl život podle Boží vůle. David žil jako muž, který se dotazuje na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hledá ustavičně (Ž 105,4). Nebo, řečeno Ježíšovými slovy, který hledá především Boží království a jeho spravedlnost. Který dává Boha na první místo. Před svá přání a tužby. Před svoje nápady a řešení. Před svoje vlastní vize a sny a plány.

Kde do života vstoupí Boží milost, kde ji člověk přijme, tam se život mění podle Boží vůle, podle Božích plánů, podle Božích přikázání.

Slýchávám často větu: „Bůh mě přece má rád takového, jaký jsem.“ Ta věta je pravdivá: Bůh mě má rád takového, jaký jsem. Je to veliké a hluboké vyznání o Boží lásce, milosrdenství a dobrotě, o Boží milosti.

Ale to vyznání má ještě druhou polovinu, důležité, neoddelitelné a nevynechatelné pokračování. A to zní: „Bůh nechce, abych zůstal takový, jaký jsem.“

Ano, má mě rád navzdory mému hříchu, ale nechce, abych zůstal v hříchu. Ano, má mě rád navzdory tomu, co jsem v životě pokazil, ale nechce, abych v tom pokračoval. Má mě rád, i pokud jsem někomu něco ukradl, ale nechce, abych zůstal zlodějem.

Pokud řeknu jenom první polovinu: „Bůh mě přece má rád takového, jaký jsem,“ a použiji to jako výmluvu a alibi, abych mohl zůstat, jaký jsem, abych dál vedl život, který odporuje Božím příkázáním, neptá se na Boží vůli, pak to není vyznání, ale rouhání a výsměch Bohu.

Pokud tím chci omluvit svoji nechuť nechat si život formovat Bohem, není to projev víry, ale naopak bezbožnosti. A neotevírá to cestu ke spáse, ale k zatracení. Kdo bere řeči o Boží lásce jako možnost dělat si, co sám chce, vůbec nepochopil, co Boží milost je.

„Bůh nás nepovolal k nečistotě, nýbrž k posvěcení. Kdo tím pohrdá, nepohrdá člověkem, nýbrž Bohem, jenž vám dává svého svatého Ducha,“ říká apoštol Pavel (1Te 4,7-8).

Zpátky k Davidovi. V čem se David dotazoval na Hospodinovu vůli a jeho moc, v čem hledal Boží tvář?

Hledal Boží tvář v tom, že důvěřoval Božímu zaslíbení a čekal na pravý čas, který určí Bůh, aby nastoupil na trůn. Nechtěl si pomoci tím, že by se zbavil Saula, i když příležitost k tomu měl (v jeskyni v poušti Ěn-gedí, na pahorku Chakíle v poušti Zíf). Nechtěl si pomoci vraždou a ani jiným způsobem přepisovat Boží načasování.

Když už Saul Davida neohrožoval a nepronásledoval, mohl si David vybrat, kde se usadí. Ale on se Boha ptá, kam se má odstěhovat, jaké místo mu určil Bůh, jaká je Hospodinova vůle. A Bůh mu určí Chebrón. David se chce řídit Boží vůlí, Božím plánem i v této zdánlivě vnější věci, jako je místo, kde bude bydlet. Ne, co se mi líbí, ne, co já považuji za příjemné, výhodné, vhodné. Jde o to, co chce Bůh, jaké jsou jeho plány, co se líbí jemu.

David se ptá Boha, protože ví, že Boží plány přesahují ty lidské – ve všem. Ví, že co určí Bůh, je nejlepší varianta. A všechno ostatní, jakákoli odchylka, i lidsky zvážena a rozmyšlená ze všech stran, je jen a jen horší volba.

David hledá Boží tvář v tom, že pro něho smrt jeho protivníků není důvodem k radosti a oslavám. Pláče nad Saulem, když se doví o jeho smrti. První věc, kterou dělá jako judský král je, že posílá do města Jábeše poselství s poděkováním a požehnáním mužům, kteří pohřbili zemřelého krále Saula a jeho syny. Museli se

kvůli tomu vypravit na nepřátelské území a sejmout jejich těla z hradeb města Bétšanu, kde je Pelištejci vystavili na oslavu svého vítězství nad Izraelem.

David pláče nad Saulem, pláče nad Abnérem i Íš-bošetem. Postí se. Neschvaluje jejich vraždy. V tom také hledá Boží tvář. Protože Boží vůle říká, že pomáhat si nebo si nechat pomáhat zlem, podvodem, lží, nebo vraždou, Boží věci nepomáhá, ale naopak škodí.

Boží tvář hledá David také v tom, že upustí od svého velikého snu a přání postavit chrám, když mu prorok Nátan vyřídí Boží vzkaz, že Bůh si to nepřeje. Poslechne Boží slovo a dá přednost Boží vůli, i když velmi toužil stavět. A stavba chrámu by navenek jistě vypadala jako velmi zbožný čin. Ale ta zbožná „fasáda“ by kryla hřích: aroganci a vzpouru, neposlušnost jasného a jednoznačného Božího slova. Na takovém základě se opravdový chrám budovat nedá.

V tom všem David nesl ovoce Boží milosti a Božího vyvolení. V tom všem se dotazoval na Boží vůli, v tom všem hledal Boží tvář, Boží království a jeho spravedlnost. Nebyl dokonalý. Provedl taky řadu špatných věcí, udělal chyby, které si vyžádaly svoji bolestivou daň. V některých věcech Boha a jeho vůli neposlechl (o tom uslyšíme při dalším pokračování jeho příběhu).

Byl ale mužem podle Hospodinova srdce. Protože přijal Boží pověření dané z milosti a toužil se v životě řídit Boží vůlí. A k ní se v pokání vracel, když ji někdy svou neposlušností porušil. Mohl Boží milost, Boží vyvolení také nechat být, mohl ji odmítnout, mohl ji přejít, jako nepodstatnou, ne dost zajímavou, ne dost důležitou. David přijal.

Co s Boží milostí děláš ty? Přijal jsi ji? Jako proměňující milost? Neseš její ovoce? Ovoce hledání Boží tváře, hledání Božího království přede vším? Ovoce následování Krista, sebezapření a nesení kříže? Jsi mužem či ženou podle Hospodinova srdce?

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Děkuji za tvou milost, za tvoje vyvolení, Pane Ježíši Kriste. Chci být člověkem podle tvého srdce. Amen.

Michal Šourek, 19. 11. 2023